

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาองค์ประกอบที่จำเป็นของสมรรถนะพยาบาลเวชปฏิบัติทางตา สร้างรูปแบบการประเมินสมรรถนะพยาบาลเวชปฏิบัติทางตา และประเมินรูปแบบการประเมินสมรรถนะพยาบาลเวชปฏิบัติทางตา โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบที่จำเป็นของสมรรถนะพยาบาลเวชปฏิบัติทางตา ด้วยเทคนิค Ethnographic Delphi Future Research (EDFR) ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย จักษุแพทย์ อาจารย์พยาบาลเวชปฏิบัติทางตา พยาบาลเวชปฏิบัติทางตาระดับผู้บริหารและพยาบาลเวชปฏิบัติทางตา ระดับปฏิบัติ จำนวน 17 คน มีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้ (1) ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดจะถูกสัมภาษณ์เกี่ยวกับสมรรถนะพยาบาล เวชปฏิบัติทางตา (2) นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์เนื้อหา สร้างประเด็นข้อคำถามกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นระดับความสำคัญของสมรรถนะแต่ละข้อ และ(3) นำข้อมูลที่ได้มาคำนวณหาค่า มัชยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญยืนยันคำตอบอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำข้อมูลที่ได้มาคำนวณ หาค่ามัชยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ เพื่อสรุปเป็นสมรรถนะพยาบาลเวชปฏิบัติทางตา ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการประเมิน

สมรรถนะพยาบาลเวชปฏิบัติทางตาและสร้างคู่มือประกอบการประเมินสมรรถนะ ขั้นตอน
ที่ 3 ประเมินรูปแบบการประเมินสมรรถนะพยาบาลเวชปฏิบัติทางตา โดยนำรูปแบบ
ประเมินที่ได้ไปทดลองใช้จริงในโรงพยาบาลของรัฐบาล 3 แห่ง กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน
ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. สมรรถนะพยาบาลเวชปฏิบัติทางตา ประกอบด้วยสมรรถนะ จำนวน 113 ข้อ
เป็นสมรรถนะที่มีความสำคัญมากที่สุด 106 ข้อ และระดับความสำคัญมาก 7 ข้อ สมรรถนะ
พยาบาลเวชปฏิบัติทางตา จำแนกเป็น 2 กลุ่ม 9 ด้าน ดังนี้

1.1 สมรรถนะเฉพาะทาง ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการพยาบาลทั่วไป
ประกอบด้วยสมรรถนะ จำนวน 12 ข้อ (2) ด้านการพยาบาลทางตาขั้นสูง ประกอบด้วย
สมรรถนะ จำนวน 29 ข้อ และ (3) ด้านการพยาบาลเชิงรุก ประกอบด้วยสมรรถนะ จำนวน
9 ข้อ

1.2 สมรรถนะทั่วไป ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านเป็นที่ปรึกษา ประกอบด้วย
สมรรถนะ จำนวน 9 ข้อ (2) ด้านการวิจัยประกอบด้วยสมรรถนะ จำนวน 6 ข้อ (3)
ด้านภาวะผู้นำ ประกอบด้วยสมรรถนะ จำนวน 10 ข้อ (4) ด้านการจริยธรรม และคุณธรรม
ประกอบด้วยสมรรถนะจำนวน 8 ข้อ (5) ด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วยสมรรถนะ
จำนวน 16 ข้อ และ (6) ด้านการใช้เทคโนโลยี ประกอบด้วยสมรรถนะ จำนวน 11 ข้อ

2. รูปแบบประเมินสมรรถนะพยาบาลเวชปฏิบัติทางตา ด้านการพยาบาลทางตา
ขั้นสูง ประกอบด้วยสมรรถนะ จำนวน 24 ข้อ และด้านการพยาบาลเชิงรุก ประกอบด้วย
สมรรถนะ จำนวน 6 ข้อ

3. นำรูปแบบประเมินที่ได้ไปทดลองใช้ประเมินใน โรงพยาบาลของรัฐบาล 3 แห่ง
จำนวน 15 ท่าน พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการประเมินสมรรถนะพยาบาลเวชปฏิบัติทางตา
ในการประเมินตนเอง และผู้อื่นประเมิน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 ในทุกข้อรายการประเมิน

This dissertation investigates the necessary elements constituting the competency of ophthalmic nurse practitioners (ONP), develops a competency assessment model (CAM) for ONP, and evaluates the CAM for ONP.

The study was conducted in three phases. The first phase determines the necessary elements of the competency of ONP using the Ethnographic Delphi Futures Research (EDFR) technique. In applying this technique seventeen experts were selected. These experts were ophthalmologists, ONP instructors, ONP who were administrators, and ONP.

The application of the EDFR technique unfolded in three operational steps.

In the first phase, (1) the experts were first interviewed in regard to what were the elements constituting ONP competencies. (2) All the data collected were analyzed using content analysis and questions were constructed for the experts to voice their opinions regarding the level of importance for each item of competency. Finally, (3) all the data were analyzed in terms of median and the interquartile range was determined. Thereupon the questionnaire was again returned to the experts to confirm whether the answers were correct. The data collected in this new round were then once again analyzed in terms of median and the interquartile range was determined. When this phase was completed, the researcher was in a position to draw conclusions concerned the competencies of ONP.

The second phase involved the construction of the CAM for ONP and the development of a manual to be used in competency assessment.

The third phase involved the evaluation of the CAM for ONP by testing the model in three public hospitals using fifteen subjects.

Findings are as follows:

1. The competency for ONP consisted of 113 components of competency. The most important competencies involved 106 components. The less important competencies involved seven components. The competency of ONP can be classified into two groups of nine aspects as follows:

- 1.1 Specific competency consisted of three aspects: (1) general nursing care consisting of twelve components of competency; advanced ophthalmic

nursing care consisting of twenty-nine components; and (3) proactive nursing care consisting of nine components.

1.2 General competency consisted of six components: (1) counseling consisting of nine components of competency; (2) research consisting of six components of competency; (3) leadership consisting of ten components of competency; (4) ethics and morality consisting of eight components of competency; (5) administration consisting of sixteen components of competency; and (6) using technology consisting of eleven components of competency.

2. The CAM for ONP for advanced ophthalmic nursing care consisted of twenty-four components of competency. The CAM for ONP in respect to proactive nursing care consisted of six components of competency.

3. The evaluation of the CAM in three public hospitals with fifteen subjects found that there were no differences in the mean scores in the competency assessment of the ONP in the aspects of self-assessment and assessment by others at a statistically significant level of .05 in all components for which assessment was made.